

Opština Parteš: Glavni problemi i budžetski trendovi

Uvod

1. Opština Parteš sastoji se od tri katastarske zone i naseljena je sa većinskim srpskim stanovništvom. Ova opština, koja je ranije bila deo teritorije Opštine Gnjilane, ima površinu od 28,6 km² i sa stanovništvom od 5.100 stanovnika. Ali, ovaj broj stanovnika nije onaj koji proizlazi iz popisa stanovnika u 2011 godini. Cifre iz popisa stanovnika pokazuju da Opština Parteš ima 1.787 stanovnika. Ovo je zbog bojkota procesa propisa od strane lokalnih Srba.
2. Gradonačelnik Opštine Parteš je Nenad Svetković iz partije "Zavičaj", koja ima šest mesta u Skupštini Opštine. Od toga tri mesta imaju i Ujedinjena Lista Srba kao i Građanska Inicijativa Srba. Dva mesta ima Partija Kosovskih Srba i jedno mesto se predstavlja od strane Demokratske Partije Srba. Svega, Skupština Opština ima 15 mesta.
3. Opština Parteš se formirala posle decentralizacije, po Ahtisaarijevom paketu 19 avgusta 2010, posle lokalnih izbora koji su se održali 18 juna 2010 godine. Osnovana kao Opština Parteš, u statutu opštine figurira kao Opština Parteš/Pasjane. Sva dokumenta i javna obaveštenja puštaju se sa ovom oznakom.¹
4. Opšti broj zaposlenih u Opštini je 86, od kojih 46 rade u administraciji, 32 u obrazovanju i 8 u zdravstvu. Opština je osnovala šest opštinskih departmana.²
5. Na osnovu istraživanja od strane Demi/USAID, samo 49% stanovnika Opštine Parteš su zadovoljni sa radom gradonačelnika Opštine Parteš. Dok cifra rezultira još manja o zadovoljstvu stanovnika Parteša sa opštinskom upravom/administracijom što prema ovom istraživanju samo 38% građana su zadovoljni.³

¹ Opština Parteš Službeni List. Sastanci Gradonačelnika. 2013. Izvor: <http://kk.rks-gov.net/partesh/News/OBELEZENA--TRECA--GODISNJICA--RADA-OPSTINE-PARTES-.aspx>

² Opština Parteš. Financijski izveštaj Januar - Decembar 2011. Str 14.

³ Program za Razvoj Ujedinjenih Nacija -UNDP. "Kosovski Mozaik ". 2012. Str 114.

Izvor: http://www.undp.org/content/dam/kosovo/docs/Mozaik/Kosovo_Mosaic_2012_Alb_216825.pdf

Glavni problemi Opštine Parteš

- 1. Nedostatak osnovne škole u selu Donja Budriga.** U ovom selu ne postoji jedna osnovna škola i stanovnici su prinuđeni da šalju svoju decu u najbližoj osnovnoj školi u Pasjane koja je oko 5 km daleko. Stanovnici ovog sela su se obratili opštini nekoliko puta uz nameru da se reši ovaj problem, čak su bili i spremni da bez kompenzacije daju svoje zemljište za svrhu izgradnje škole. Trenutno, nema nekog opštinskog plana za izgradnju te škole. Prema istraživanju UNDP-a sažeta u izveštaju „Kosovski Mozaik“ kaže se da, stanovnici Parteša su najmanje zadovoljni kao sa pristupom tako i sa kvalitetom obrazovanja u svim nivoima obrazovanja, u odnosu na prosek Kosova. Najveće razlike su se registrovale u broju onih koji su zadovoljni sa kvalitetom obrazovanja u osnovnim školama (54% u odnosu sa prosekom Kosova koji je 75%), kvalitet obrazovanja u predškolskim institucijama (53% u odnosu sa prosekom Kosova 69%), pristup u osnovno obrazovanje (66% u odnosu na prosek Kosova 78%), kao i kvalitet obrazovanja u srednjim školama (55% u odnosu sa Kosovskim prosekom 66%).⁴
- 2. Ne kontrolisanje izgradnje.** Opština Parteš još nije stigla do postavi u fuksiji inspekciju urbanog planiranja. Opština ne vrši nikakvu kontrolu nad izgradnjom i ne izdaje dozvole za izgradnju. Kuće se grade i na poljoprivrednim poljima. Dakle, ljudi smatraju ovu pojavu kao štetnu za opštinu u celini. Samo 19 % građana u opštini Parteš su zadovoljni urbanim planom grada, odnosno 81 % je izjavilo nezadovoljstvo sa urbanističkim prostorima u njihovoj opštini, dok je taj procenat još manji kada je u pitanju kontrola izgradnje 17 %, konkretno 83 % stanovništva Parteša izjavilo se da nisu zadovoljni sa kontrolom izgradnje u njihovoj opštini.⁵
- 3. Upravljanje obdaništa od strane Pravoslavne Crkve.** Parteš ima jedno obdanište. To se nalazi u dvorištu crkve i upravlja se od strane crkve. Ovaj problem se nije stigao rešiti od strane opštine. Opština nema nikakav plan o izgradnji obdaništa u nekoj drugoj lokaciji i prenošenje osoblja iz obdaništa koje se nalazi u dvorištu crkve u nekom drugom obdaništu. Ne srpski stanovnici ne mogu da šalju svoju decu u postojećem obdaništu. Prema istraživanju UNDP-a („Kosovski Mozaik“), kaže se da, stanovnici Parteša imaju naj slabiji pristup u predškolskim institucijama i osnovnim školama, u odnosu sa prosekom Kosova kada se tiče geografske

⁴ Program za Razvoj Ujedinjenih Nacija -UNDP. „Kosovski Mozaik“. 2012. Str 113. Burimi:http://www.undp.org/content/dam/kosovo/docs/Mozaik/Kosovo_Mosaic_2012_Albanian_216825.pdf

⁵ Regionalni Centar za životnu sredinu. Opština Parteš. Izveštaj nalaza iz Istraživanja o lokalnom akcionom planu za životnu sredinu. str 169.

blizine. Najbliža institucija za predškolsko može se dostići prosečno za 27 minuta (u odnosu sa prosekom Kosova od 20 minuta).⁶

4. Prisustvo paralelnih institucija. Opština nije postigla da eliminiše paralelne strukture Srbije kako bi pružila građanima administrativne i tehničke usluge u ovom lokalitetu. Celokupni zdravstveni kao i onaj obrazovni sistem u ovoj opštini kontrolišu se od strane paralelnih srpskih struktura. Ove strukture odbijaju da prihvate izdatu dokumentaciju za građane od strane Kosovskih institucija i kao posledica ne omogućava se primanje usluga, pogotovo u zdravstvenim ustanovama.⁷ Ne srpski stanovnici u većinom slučajeva se obraćaju zdravstvenim centrima u Vitini i Gnjilanu za zdravstvene usluge.

5. Nedostatak zelene pijace. Parteš nema sređenu posebnu pijacu gde bi građani mogli na redovan način da izlažu i trguju sa svojim robom. Ovo navodi građane ove strane da iskorišćavaju krajeve puta za prodaju različite robe. Sem što se smatra neodgovarajućom formom za trgovinu robe, istovremeno se smatra kao faktor koji prouzrokuje opasnost u saobraćaju, pošto vozila koja se zaustavljaju od strane vozača uz svrhe kupovine robe izloženi su opasnosti udesa u saobraćaju.

Pozitive stvari koje se treba održavati

1. Dom Kulture. Parteš tokom poslednjih tri godine postigao je da izgradi dom kulture koja vrši glavne funkcije i za pozorišne i omladinske aktivnosti. Građani u ovoj opštini izjavili su ipak da ovaj dom kulture se treba održavati i promovisati još više.

2. Poljoprivredno zemljište. Jedna od stvari koja se treba čuvati u Partešu su i brojna poljoprivredna zemljišta. Pored nekoliko drugih naselja na Kosovo i Parteš ima dobar kvalitet poljoprivrednih zemljišta koje omogućavaju stanovnicima dobre prinose za mnoge kulture. Ovo poljoprivredno zemljište opšte se ne čuva i izloženi su raznim grubim izgradnjama koje smanjuju i oštećuju poljoprivredno zemljište.

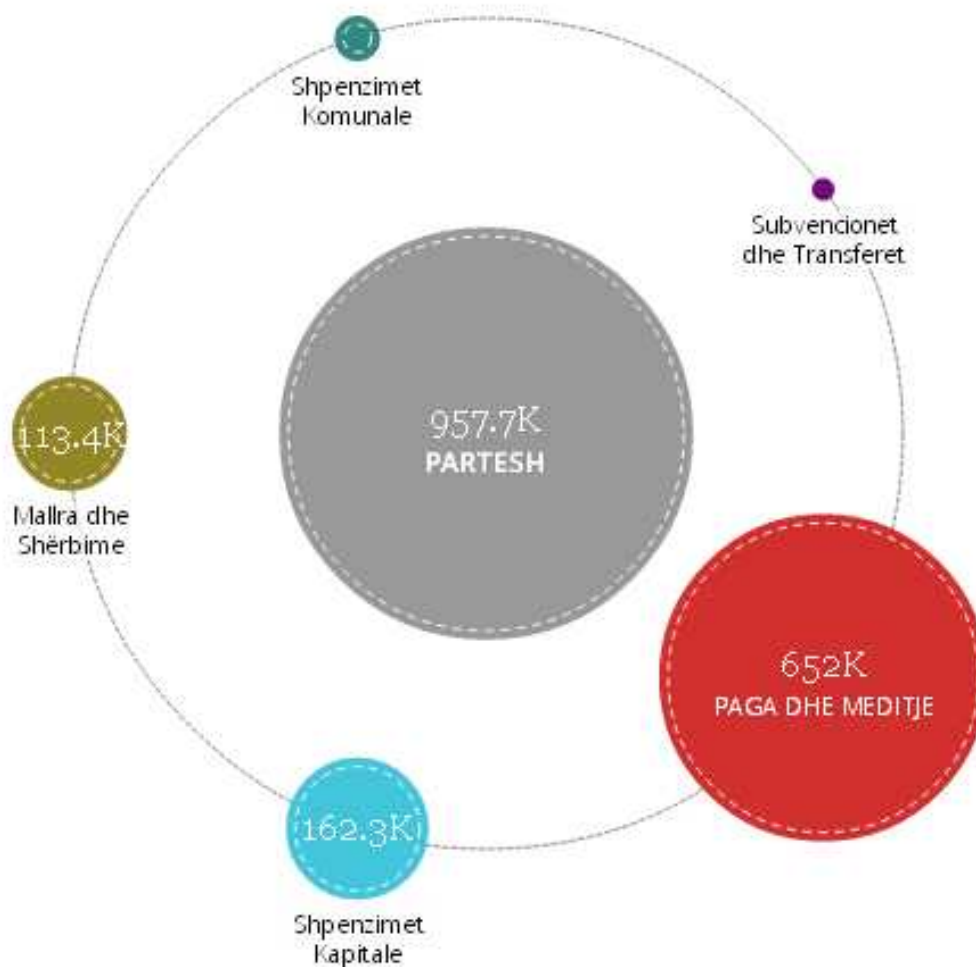
⁶ Program za Razvoj Ujedinjenih Nacija - UNDP. "Kosovski Mozaik". 2012 str 113. Izvor: http://www.undp.org/content/dam/kosovo/docs/Mozaik/Kosovo_Mosaic_2012_Alb_21682_5.pdf

⁷ Novinska Agencija "Centar za Informisanje Kosova". Izvor: <http://www.kosova.com/artikulli/73389>

Budžetski trendovi u Opštini Parteš

Opština Parteš u 2013 godini ima 957 hiljada evra u budžetu ili 40 hiljada evra više nego u 2012 godini (godina kada je počeo mandat sadašnjeg gradonačelnika). U 2012 godini, ova opština je imala 24 hiljade evra sopstvenih prihoda ili 10 hiljada evra više nego u prethodnoj godini. U 2012 godini, najviše težine u opštinskom budžetu su oduzele plate i honorari sa 68% praćeno od strane kapitalnih troškova sa 17%.

Figura 1. Budžet Opštine Parteš 2013

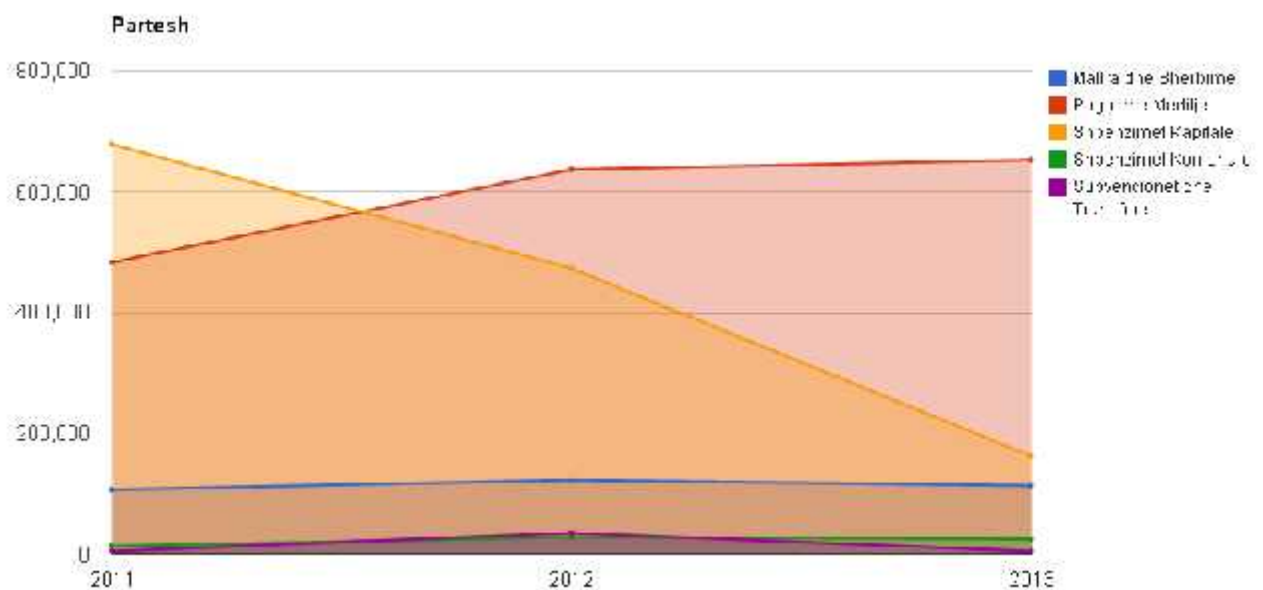

Izvor: <http://www.institutigap.org/spendings/?partesh/2013#/~/partesh>

Jedno što se dá naglasiti kod trendova budžetskih podela (figura 2) su kapitalne investicije koje su imale neprekidan trend pada. Ako uporedimo težinu kapitalnih investicija u budžetu možemo videti da u 2011 godini ovi troškovi su predstavljali 53% budžeta, dok u 2013 godini

oni su predstavili samo 17% budžeta. Što se tiče kontrole troškova, revizor je našao da su se vršile uplate iz pogrešnih budžetskih kodova.⁸ Na osnovu izveštaja Kancelarije Generalnog Revizora preporučuje se da se popravi kvalitet finansijskih izveštaja i da registruju finansijska sredstva opštine.

Figura 2. Trendovi finansijskih podela 2011-2013

⁸ KGR, Izveštaj Revizije o Finansijskim Izveštajima Opštine Parteš za završnu godinu 31 Decembra 2012, 06 Avgust 2013 http://oag-rks.org/repository/docs/RaportiAuditimit_KPA_2012_Shqip_895291.pdf

Metodologija nacrtu izveštaja

GAP institut u saradnji sa Balkanskom Mrežom za Istraživačko Novinarstvo (BIRN) su aktivni u oblasti lokalne samouprave i nadgledanja predizbornih kampanja, od lokalnih izbora u 2007 godini. Tokom ovih godina, na osnovu istraživačkog posla i analitike, sakupile su se informacije o nivoima lokalne samouprave, glavnih problema kao i opštinskih budžetskih trendova.

Identifikacija glavnih problema u Opštini Parteš se uradila na osnovu intervjua i fokus grupa sa aktivnim ljudima opštine, kao što su novinari, članovi civilnog društva, itd. Nalazi GAP-a su podržani sa kvantitativnim podacima obezbeđena preko anketa razvijenih od strane UNDP-a (Kosovski Mozaik 2012 – javne usluge i lokalna samouprava u fokusu) i DEMI/USAID (Izveštaj Anketiranja o zadovoljstvu građana sa Opštinskim Uslugama, 2012).

GAP Institut je jedan Think-Tank osnovan u oktobar 2007 godine. Glavni cilj GAP-a je da privlači profesionalce kako bi stvorili jednu sredinu za profesionalni razvoj i istraživanje, koji se susreće u sličnim institucijama u zapadnim državama. GAP pruža mogućnost Kosovarima za istraživanje, razvoj i sprovođenje projekata uz svrhu napredovanja kosovskog društva. Prioritet za ovu Instituciju je mobilizacija profesionalaca u rešavanju ekonomskih, političkih i socijalnih problema države. Glavni ciljevi GAP-a su popunjavanje praznina između vlade i građana, kao i da ispuni praznine između problema i rešenja.